

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania A.N. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. przyznaje radcy prawnej E.S. tytułem nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym od
Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) zł powiększoną o podatek od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację A.N.G. od wyroku z dnia 1 czerwca 2015 r., którym Sąd Okręgowy w S. oddalił jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 2 września 2014 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 217 § 2 w związku z art. 227 k.p.c. przez pominięcie dowodu w postaci wyniku badania rezonansu magnetycznego złożonego wraz z pismem z dnia 19 kwietnia 2016 r.;

2) art. 381 w związku z art. 278 § 1 k.p.c. przez pominięcie nowych faktów i dowodów zgromadzonych w sprawie w postaci wyniku badania rezonansu magnetycznego, które to wyniki nie mogły być powołane przed Sądem pierwszej instancji.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz uchylenie w całości orzeczenia Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez ten Sąd.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą z uwagi na okoliczność, że Sąd odwoławczy pominął nowe fakty i dowody zgromadzone w sprawie na etapie postępowania międzyinstancyjnego (przedłożony wynik rezonansu magnetycznego), przez co naruszył art. 217 § 2 w związku z art. 227 k.p.c., gdyż dochodzone przez wnioskodawczynię roszczenie „nakłada na Sąd w szczególności obowiązek ustalenia aktualnego stanu zdrowia odwołującej się” oraz art. 381 w związku z art. 278 § 1 i art. 382 k.p.c. wskutek zaniechania przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu neurologii, w sytuacji gdy pojawiły się nowe okoliczności wymagające wiedzy specjalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na

uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżąca nie zdołała wykazać występowania tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność.

Po pierwsze, skarżąca pomija, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu

rentowego, od której zostało wniesione odwołanie. Z tego względu w sprawie, której przedmiotem jest świadczenie do ubezpieczenia społecznego, do którego prawo uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy, ubezpieczony może w postępowaniu apelacyjnym zgłaszać nowe fakty i dowody na warunkach określonych w art. 381 k.p.c., ale muszą one dotyczyć okoliczności istniejących w dacie wydania decyzji przez organ rentowy (argument z art. 477¹⁴ § 4 k.p.c.). Oznacza to, że sąd odwoławczy nie może - co do zasady - uwzględniać nowych (aktualnych) okoliczności, które ujawniły się po wydaniu decyzji, w tym ewentualnego pogorszenia się stanu zdrowia ubezpieczonego ujawnionego w toku postępowania sądowego, zwłaszcza po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., I UK 310/11, LEX nr 1215418 i powołane w nim orzecznictwo).

Po drugie, uchodzi uwagi skarżącej, że w przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność chodzi o naruszenie prawa i jego oczywisty wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. O tym, jakie znaczenie dla wyniku sprawy ma naruszenie przepisów postępowania (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) decyduje w pierwszej kolejności prawo materialne (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012 r., I UK 371/11, LEX nr 1215127). Oparcie skargi wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów postępowania uniemożliwia ocenę, czy naruszenie to w oczywisty sposób stanowi o wadliwości zaskarżonego wyroku.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.